

РОАЛД ДАЛ КОЖА

Превод от английски: Правда Митева, 2003

chitanka.info

През онази година — 1946-та — зимата се проточи много дълго. Беше април, но леден вятър духаше по улиците на града, а по небето пъплеха натежали от сняг облаци.

Старецът, който се казваше Дриоли, мъчително тътреше крака по тротоара на рю де Риволи. Беше премръзнал и измъчен, сгушен като таралеж в дрипаво черно палто и само очите му се виждаха над вдигнатата яка.

Вратата на една кръчма се отвори и леката миризма на печено пиле предизвика болезнен спазъм в областта на стомаха му. Той продължи да върви, а погледът му безразлично се плъзгаше по предметите, наредени в лъскавите витрини — парфюми, копринени ризи и вратовръзки, диаманти, порцелан, антикварни мебели, скъпо подвързани книги. После — картинна галерия. Винаги бе харесвал картинните галерии. В тази на витрината беше изложена една-единствена картина. Той се спря да я погледа. Обърна се да продължи пътя си. Спря се, върна се и я погледна отново. В този миг изведнъж го обзе леко безпокойство, нещо се мярна в паметта му, далечен спомен за нещо, което беше виждал някога, някъде... Взря се в картината. Беше пейзаж. Група дървета, безумно полегнали на една страна, сякаш наклонени от неудържим порив на вятъра, а небето бясно завъртяно и усукано наоколо. Върху рамката имаше табелка с надпис: ХАИМ СОТЕН (1894 — 1943).

Дриоли се взираше в картината и се чудеше защо му изглеждаше позната. Смахната рисунка, мислеше си. Много странна и смахната, но ми харесва... Хаим Сотен... Сотен... „Господи!“ — извика неочаквано той. „Моят малък калмик, ето кой бил! Моят малък калмик с картина в една от най-скъпите галерии на Париж! Направо не е за вярване!“

Старецът прилепи лицето си към стъклото. Спомняше си момчето — да, много добре си го спомняше. Но кога? Не му беше толкова лесно да си припомни останалото. Всичко бе толкова отдавна. Всъщност, колко отдавна? Двайсет — не, по-скоро трийсет години. Я чакай. Ами да — беше годината преди войната, първата война, през 1913-та. Точно така. И този Сотен — този грозен, дребен калмик — мрачно и навъсено момче, когото харесваше, почти обичаше, без никаква друга причина, освен че можеше да рисува.

Ама как само рисуваше! Започна да си спомня все повече подробности: улицата, боклукчийските кофи, наредени по цялата ѝ

дължина, вонята, която се разнасяше от тях, кафявите котки, пристъпващи с изящни движения сред боклуците, а после — жените — потни, дебели жени, насядали по праговете и стъпили с босите си крака направо на уличния калдъръм. Коя беше улицата? Къде живееше момчето?

Cite Falguiere, там беше! Старецът поклати глава няколко пъти, доволен, че си е спомнил името. Там беше студиото с единствения стол и мръсната червена кушетка, която момчето използваше за спане; пиянските компании, евтиното бяло вино, бурните свади и винаги, вечно киселата, сърдита физиономия на момчето, мрачно обмислящо картините си.

Странно, помисли си Дриоли, колко лесно се връщаха спомените му, как всяка дребна подробност веднага му припомняше следващата.

Онази глупост с татуировката, например. Това вече наистина беше смахната история. Как бе започнало всичко? А, да — той бе забогатял един ден, така беше, и бе купил много вино. Съвсем ясно си спомняше как влезе в студиото с пакет вино в ръце — момчето седеше пред статива, а жена му (на Дриоли) стоеше в средата на стаята и му позираше.

— Днес ще празнуваме — каза той. — Ще си направим малко празненство, ние тримата.

— Какво ще празнуваме? — попита момчето, без да вдига поглед. — Да не би да си решил да се разведеш с жена си, та да може да се омъжи за мен?

— Не — отвърна Дриоли. — Празнуваме, защото днес спечелих много пари с работата си.

— А аз нищо не съм направил. Това също можем да празнуваме.

— Твоя воля. — Дриоли стоеше край масата и отваряше пакета. Чувстваше се уморен и искаше по-бързо да се добере до виното. Девет клиента в един ден беше прекрасно, но се отразяваше жестоко върху очите. Никога досега не беше правил девет в един ден. Девет пияни войника — и най-удивителното беше, че цели седем бяха в състояние да му платят в брой. Това направо го бе превърнало в богаташ. Но работата беше ужасна за очите. Очите на Дриоли бяха притворени от умора, бялата им част — изпъстрена с гъсто преплетени червени нишки, а вътре някъде, зад ябълките, имаше по една пулсираща от болка топка. Но сега бе вечер, той беше богат като свиня, а в пакета на

масата имаше три бутилки — една за жена му, една за приятеля му и една за него. Беше намерил тирбушона и вадеше тапите, всяка от които казваше „плюк“, когато излизаше от гърлото на бутилката.

Момчето остави четката.

— Исусе Христе! — каза. — Как може човек да работи, когато наоколо му стават такива неща?

Момичето отиде да разгледа картината. Дриоли също се приближи, като в едната си ръка държеше бутилка, а в другата — чаша.

— Не! — изкрещя момчето, внезапно побесняло. — Моля ви се, недейте! — Той грабна платното от статива и го обърна към стената. Но Дриоли го беше видял.

— На мен ми харесва.

— Ужасна е.

— Прекрасна е. Като всички останали, които рисуващ, и тази е прекрасна. Всичките ги харесвам.

— Бедата е там — намръщено каза момчето, — че сами по себе си, те не са хранителни. Не мога да ги изям.

— И въпреки това са прекрасни. — Дриоли му подаде чашата с бледожълто вино. — Изпий го — каза. — Това ще те направи щастлив.

Никога, помисли си, не бе срещал по-нещастен човек, или някой с по-тъжно лице. Преди седем месеца го беше мярнал в една кръчма, където пиеше сам, и понеже му беше заприличал на руснак или на някакъв азиатец, Дриоли бе седнал на масата и го заговорил.

— Вие сте руснак?

— Да.

— Откъде?

— Минск.

Дриоли бе скочил да го прегърне, възкликвайки, че той също е роден в този град.

— Не точно в Минск — бе уточнило момчето, — но съвсем наблизо.

— Къде?

— Смиловичи, на около дванайсет версти оттам.

— Смиловичи! — бе извикал Дриоли, прегръщайки го отново. — Ходил съм там няколко пъти като момче. — После бе седнал отново и с умиление се бе взрял в лицето му. — Знаеш ли, изобщо не приличаш

на руснак. По-скоро на татарин или на калмик. Точно така, приличаш точно на калмик.

Сега, в студиото, Дриоли отново се загледа как момчето вдигна чашата и наведнъж я изля в гърлото си. Да, наистина имаше лице на калмик — с много широки скули, с груб, сплескан нос. Тази ширина на скулите се подчертаваше още повече от силно щръкналите му уши. Имаше и дръпнати очи, черна коса и плътни нацупени устни на калмик, но пък ръцете — ръцете му винаги го изненадваха, толкова малки и бели, като на жена, с тънки крехки пръсти.

— Нaley ми още — каза момчето. — Ако ще празнуваме, да го направим както трябва.

Дриоли разпредели виното и седна на стола. Момчето седеше на старата кушетка до жената на Дриоли. Трите бутилки бяха поставени на пода, между тях.

— Тази вечер ще пием колкото можем — каза той. — Аз съм изключително богат. Дори мисля, че сега трябва да отида и купя още бутилки. Колко да взема?

— Още шест — отвърна момчето. — По две на човек.

— Добре. Сега ще отида да ги донеса.

— Аз ще ти помогна.

В най-близката кръчма Дриоли купи шест бутилки бяло вино и двамата ги отнесоха в студиото. Поставиха ги на пода в две редици, а Дриоли взе тирбушона и извади тапите, и шестте. После седнаха и продължиха да пият.

— Само много богатите — обади се Дриоли, — могат да си позволят да празнуват така.

— Това е вярно — каза момчето. — Нали е вярно, Джози?

— Разбира се.

— Как се чувстваш, Джози?

— Добре.

— Ще напуснеш ли Дриоли, за да се омъжиш за мен?

— Не.

— Чудесно вино — каза Дриоли. — Привилегия е да го пиеш.

Бавно, методично, те пристъпиха към напиването. Процесът беше рутинен, но независимо от това, към него трябваше да се подхожда сериозно, да се спазва известна церемониалност, много неща да бъдат казвани, а после повтаряни — и виното трябваше да бъде

хвалено, и в никакъв случай да не се бърза, за да имат време да се насладят на трите отделни фази на опияняването, особено (за Дриоли) на онази, когато се понасяше безплатно и краката вече не бяха негови. Това беше най-прекрасният период — когато можеше да гледа надолу към краката си, а те бяха толкова далече, че той започваше да се чуди на кой ли луд принадлежаха и защо така се търкаляха по пода, в далечината.

След известно време стана да запали лампата. С удивление забеляза, че и краката му го последваха и не можеше да разбере как става това, особено при положение, че не ги усещаше да докосват пода. Изпитваше невероятното чувство, че ходи по въздуха. После започна да се мотае из стаята и тайничко да поглежда обърнатите към стените платна.

— Слушай — най-после каза той. — Имам една идея. — Прекоси стаята и застана пред кушетката, като лекичко се поклащаше. — Слушай, мой малки калмико.

— Какво?

— Имам грандиозна идея. Слушаш ли ме?

— Слушам Джози.

— Слушай мен, *моля те*. Ти си моят приятел моят малък грозен калмик от Минск — и според мен, ти си такъв художник, че бих искал да имам картина, една прекрасна картина...

— Вземи ги всичките. Вземи всичко, което успееш да намериш, но не ме прекъсвай, когато разговарям с жена ти.

— Не, не. Изслушай ме. Имам предвид картина, която винаги да бъде с мен... вечно... където и да отида... каквото и да се случи... винаги с мен... една твоя картина. — Той се пресегна и разтърси коляното на момчето. — Чуй ме какво ти говоря, моля те.

— Изслушай го — каза момичето.

— Ето какво. Искам да нарисуваш картина върху кожата ми, на гърба ми. После искам да татуираш изрисуваното, така че то завинаги да остане там.

— Имаш много смахнати идеи.

— Ще те науча как се прави татуировка. Лесно е. И дете може да го направи.

— Аз не съм дете.

— *Моля те...*

— Съвсем си се побъркал. Какво искаш от мен? — Художникът се взря в бавните, тъмни, светнали от виното очи на другия мъж. — Какво, за бога, искаш от мен?

— Лесно можеш да го направиш! Можеш! Можеш!

— Имаш предвид татуирането?

— Да, татуирането! Ще те науча за две минути!

— Невъзможно!

— Да не би да искаш да кажеш, че не знам какво говоря?

Не, момчето определено не казваше това, защото ако някой разбираше от татуировки, това беше той — Дриоли. Нима миналия месец не бе покрил целия корем на един мъж с най-сложната и прекрасна плетеница, композирана изцяло от цветя? Ами онзи клиент, който имаше ужасно космати гърди? На него бе татуирал мечка гризли така хитроумно, че космите му бяха станали част от мечешкия кожух. А каква прилика само докарваше на женските лица, които разполагаше така умело върху мъжките ръце, че при всяко движение на мускула, лицето сякаш оживяваше.

— Казвам само — отговори момчето, — че ти си пиан и това е пианска идея.

— Можем да използваме Джози за модел. Етюд на Джози върху гърба ми. Нима нямам право на портрет на собствената ми жена върху гърба ми?

— На Джози?

— Да. — Дриоли знаеше, че само трябваше да спомене името на жена си и плътните кафяви устни на момчето щяха да се отпуснат и да затреперят.

— Не — каза момичето.

— Скъпа, Джози, *моля те*. Вземи тази бутилка, допий я и после ще станеш много по-благосклонна. Това е грандиозна идея. Никога досега не съм имал такава идея.

— Каква идея?

— Той да те нарисува на гърба ми. Нямам ли право на това?

— На моя картина?

— Един гол етюд — каза момчето. — Идеята ми допада.

— Не гол — възрази момичето.

— Това е грандиозна идея — повтори Дриоли.

— Това е дяволски смахната идея — каза момичето.

— При всички случаи е идея — обади се момчето. — Идея, която трябва да се отпразнува.

Тримата пресушиха още една бутилка. После момчето каза:

— Нищо няма да излезе. Няма да успея да се справя с татуировката. Но ще ти нарисувам картината на гърба и ще я имаш докато не се изкъпеш и я отмиеш. Ако никога повече не се къпеш, ще я имаш завинаги. Докато си жив.

— Не — каза Дриоли.

— Да — и в деня, в който решиш да се изкъпеш, ще разбера, че си престанал да цениш картината ми. Това ще бъде тест за твоето отношение към изкуството ми.

— Тази идея не ми харесва — обади се момичето. — Той толкова се възхищава от изкуството ти, че ще ходи мръсен години наред. Предлагам да направим татуировката. Но няма да бъде гола.

— Тогава само главата — каза Дриоли.

— Няма да се справя.

— Страшно лесно е. Наемам се да те науча за две минути. Ще видиш. Сега ще отида да си донеса инструментите. Иглите и мастилата. Имам мастила с най-различни цветове — не по-малко от твоите бои, но къде-къде по-красиви...

— Не е възможно.

— Имам много мастила. Нали имам мастила в най-различни цветове, Джози?

— Да.

— Ще видиш — каза Дриоли. — Сега ще отида да ги донеса.

Той стана от стола и с несигурна крачка, но много решително излезе от стаята.

След половин час Дриоли се върна.

— Донесох всичко — извика той, като размахваше кафяво куфарче. Всичко необходимо на татуировчика е тук, в това куфарче.

Той постави куфарчето на масата, отвори го и заизважда електрическите игли и шишенцата с разноцветни мастила. Включи шнура в контакта, взе инструмента в ръка и натисна едно копченце. Чу се бъздене и острието на иглата бързо започна да вибрира нагоре-надолу. Той свали сакото си и нави левия ръкав на ризата.

— Гледай сега. Наблюдавай внимателно и ще ти покажа колко е лесно. Ще нарисувам нещо на ръката си. Ето тук.

Ръката му от горе до долу вече беше покрита със сини рисунки, но той избра малък чист участък кожа, на който да демонстрира.

— Първо избирам мастилото — нека бъде обикновено синьо — и потапям върха на иглата в него... така... държа я изправена и лекичко я прокарам по повърхността на кожата... по този начин... и с помощта на моторчето и електричеството, иглата подскача нагоре-надолу, пробива кожата, мастилото влиза вътре и това е всичко. Видя ли колко е лесно... видя ли как нарисовах хрътка на ръката си...

Момчето беше заинтригувано.

— Нека сега аз да опитам — на твоята ръка.

Той започна да рисува сини черти върху ръката на Дриоли.

— Лесно е — каза. — Все едно рисуваш с перо и мастило. Няма друга разлика, освен, че е по-бавно.

— Нищо работа. Готов ли си? Ще започваме ли?

— Веднага.

— Моделът! — извика Дриоли. — Хайде, Джози! — Сега той кипеше от ентузиазъм, крачеше из стаята, подреждаше всичко, точно като дете, което се готви за някоя вълнуваща игра. — Къде я искаш? Къде да застане?

— Нека застане там, до тоалетката. И да си разресва косата. Ще я нарисувам как разресва косата си, разпиляна по раменете ѝ.

— Страхотно. Ти си гений.

Доста неохотно момичето отиде до тоалетката и застана пред нея. Носеше и чашата с вино в ръката си.

Дриоли изхлузи ризата и събу панталоните си. Остави само гащетата си, чорапите и обувките. Стоеше така наред стаята и лекичко се поклащаше, а дребното му тяло беше стегнато, с бяла, почти неокосмена кожа.

— Сега — каза той, — аз съм твоето платно. — Къде ще поставиш платното?

— Както винаги, на статива.

— Дръж се нормално. Аз съм платното.

— Тогава застани на статива. Където ти е мястото.

— Но как да го направя?

— Ти платно ли си, или не си платно?

— Платно съм. Вече започвам да се чувствам като платно.

— Тогава застани на статива. Не би трябвало да имаш проблеми.

— Наистина ми е невъзможно.

— Тогава седни на стола. Седни с лице към облегалката, за да може пианата ти глава да клюмне на нея. Хайде побързай, че смятам да започвам.

— Готов съм. Чакам.

— Първо — каза момчето, — ще направя обикновена рисунка. После, ако остана доволен от резултата, ще я татуирам отгоре.

Той взе широка четка и започна да рисува върху голия гръб на мъжа.

— Ой! Ой! — изписка Дриоли. — Чудовищна гъсеница ми лази по гръба!

— Не мърдай вече! Не мърдай! — Момчето работеше бързо, като нанасяше боята на тънка синя ивичка, за да не пречи после на татуирането. В момента, в който започна да рисува, той така дълбоко се концентрира, че превъзможна дори и пианството си. Нанасяше мазките с бързи и резки движения на ръката, като държеше китката неподвижна и за по-малко от половин час беше приключил.

— Добре. Това е всичко — каза той на момчето, което незабавно се върна на кушетката, легна и тутакси заспа.

Дриоли остана буден. Той гледаше как момчето изважда иглата и я потапя в мастилото. После усети острото гъделичкащо убождане, когато иглата прониза кожата на гръба му. Болката, която бе неприятна, но не и нетърпима, го държеше буден. Той следеше движението на иглата, наблюдаваше какви цветове мастила използваше момчето и се забавляваше като се опитваше да си представи какво се случва на гръба му. Момчето работеше с удивителна съсредоточеност. Изглеждаше изцяло погълнат от машинката и необикновения ефект, който постигаше с нея.

Нощта напредваше, а машинката продължаваше да бръмчи и момчето да работи. Дриоли си спомняше, че когато художникът най-после отстъпи назад и каза: „Готова е!“, навън вече се съмваше и се чуваше, че по тротоара се движат хора.

— Искам да я видя — каза Дриоли. Момчето постави огледалото под ъгъл, а той изви врат, за да погледне.

— Божичко! — възкликна. Гледката беше шокираща. Целият му гръб, от раменете до основата на гръбнака сияеше в цветове — златисто, зелено, синьо, черно и алено. Татуировката бе с такава

плътност, че наподобяваше напластяване на боята. Момчето бе следвало възможно най-прецизно първоначалните движения на четката, запълвайки ги плътно, и с удивително майсторство бе използвало издутините на гръбнака и раменните лопатки, превръщайки ги в част от композицията. Да не говорим, че дори и при този бавен процес, някак бе успяло да постигне известна спонтанност. Портретът беше като жив; до голяма степен притежаваше онази измъчена изкривеност, толкова характерна за творчеството на Сотен. Приликата бе слаба. Картината беше по-скоро настроение, отколкото портрет. Лицето на модела беше неясно и пиански разкривено, фонът от тъмнозелени кръгли мазки бясно се въртеше около главата ѝ.

— Великолепна е!

— На мен също доста ми харесва. — Момчето стоеше настрани и критично я оглеждаше. — Знаеш ли — добави, — мисля, че е достатъчно добра, че да се подпиша. — И като взе отново иглата, той изписа името си с червено мастило в долния десен край, точно над бъбрека на Дриоли.

Старецът, който се наричаше Дриоли, стоеше и като хипнотизиран гледаше картината на прозореца на картинната галерия. Всички това бе толкова отдавна — сякаш се беше случило в някакъв друг живот.

Ами момчето? Какво ли бе станало с него? Сега си спомняше, че след като си беше дошъл от фронта — през първата война — него вече го нямаше и той бе попитал Джози:

— Къде е моят малък калмик?

— Замина — бе отвърнала тя. — Не знам къде, но чувах да говорят, че някакъв търговец го бил наел и изпратил в Ceret да рисува.

— Може би ще се върне.

— Може би. Кой знае?

Това бе последният път, когато го споменаха. Скоро след това двамата се преместиха в Le Havre, където имаше повече моряци и бизнесът му вървеше по-добре. Старецът се усмихна, когато си спомни Le Havre. Това бяха хубавите години, годините между двете войни, с малкото студио близо до доковете и удобните стаи, и винаги достатъчно работа, с по три, четири, пет моряка на ден, които идваха и искаха татуировки на ръцете. Да, това бяха истински хубавите години.

После беше дошла втората война, и Джози я убиха, и германците дойдоха, и това бе краят на неговия бизнес. След това вече никой не пожела да си направи татуировка на ръката. А междувременно той вече беше твърде стар, за да се захваща с нещо ново. В отчаянието си се беше върнал в Париж, с неясната надежда, че в големия град може би ще му е по-лесно. Но не беше.

И сега, след като войната беше приключила, той не притежаваше нито средствата, нито енергията да подхване стария бизнес отново. За старец като него никак не бе лесно да преживява в тези дни. Особено ако не обичаше да проси. Но от друга страна, как би могъл да оцелее?

Виж ти, мислеше си той, без да откъсва поглед от картината. Значи това бил моят малък калмик. Колко бързо видът на един малък предмет като този, може да съживи паметта. Само допреди няколко минути той дори не си спомняше, че има татуировка на гърба. От години не се беше сецал за нея. Старецът прилепи лице до стъклото и се взря във вътрешността на галерията. По стените висяха още много картини и всичките изглеждаха нарисувани от един и същи художник. Край тях бавно се движеха тълпи от хора. Очевидно беше някаква специална изложба.

Поддавайки се на внезапен импулс, Дриоли се обърна, отвори вратата на галерията и влезе.

Беше дълго помещение, с дебел виненочервен килим и Господи, колко прекрасно и топло беше вътре! И всичките тези хора, ухаещи на чистота и благоприличие, всеки стиснал каталог в ръка, обикаляха и гледаха картините. Дриоли стоеше точно до вратата, нервно се оглеждаше наоколо и се чудеше дали ще посмее да пристъпи напред и да се смеси с тълпата. Но още преди да успее да събере кураж, някакъв глас зад него каза:

— Хей ти, какво искаш?

Мъжът беше облечен в черен официален костюм. Беше нисък и дебел и имаше много бяло лице. То беше подпухнало и с толкова много плът, че бузите висяха от двете страни на устата като два тлъсти резена сланина. Той се приближи още повече и повтори: „Какво искаш?“

Дриоли се вкамени.

— Ако обичаш — говореше мъжът, — веднага напусни галерията ми.

— Нима не е позволено да разгледам картините?

— Вече те помолих да напуснеш.

Дриоли не помръдваше. Изведнъж почувства как го обзема неудържим гняв.

— Да си нямаме неприятности — продължаваше мъжът. — Хайде сега, оттук. — Той хвана с дебелия си бял лапа рамото на Дриоли и твърдо започна да го избутва към вратата. Това преля чашата.

— Свали проклетите си ръце от мен! — изкрещя Дриоли. Гласът му ясно прокънтя из галерията и всички глави като една се обърнаха към тях — всички стреснати лица се втренчиха в човека, предизвикал толкова шум. Някакъв лакей се притича на помощ и двамата мъже се опитаха да избутат Дриоли през вратата. Посетителите стояха по местата си и наблюдаваха борбата. Лицата им изразяваха съвсем слаб интерес и сякаш казваха: „Всичко е наред. За нас няма опасност. Положението е под контрол.“

— Аз също! — крещеше Дриоли. — Аз също имам картина от този художник! Той беше мой приятел и аз имам картина, подарък от него!

— Той е луд.

— Побъркан. Някакъв бълнуващ маниак.

— Няма ли да извикат полицията?

Дриоли бързо се завъртя, отскубна се от двамата мъже и преди някой да успее да го спре, той вече тичаше из галерията и крещеше: „Ще ви покажа! Ще ви покажа! Ще ви покажа!“ Той хвърли палтото, после сакото си и накрая ризата, като обърна голия си гръб така, че да го виждат всички.

— Ето! — извика, като дишаше тежко. — Виждате ли? Ето я!

Изведнъж в залата се възцари пълна тишина. Посетителите стояха неподвижни и вцепенени, изпитващи някакво объркано безпокойство. Всички се бяха вторачили в татуираната картина. Тя все още си беше там, цветовете ѝ ярки, както винаги, но сега старческият гръб бе поизтънял, а раменните лопатки стърчаха по-силно, и картината изглеждаше, макар и не много, но някак странно сбръчкана и измачкана.

— Боже господи, вярно е! — извика някой.

После настана бъркотия и шумотевица, защото всички се втурнаха напред и наобиколиха стареца.

— Не може да се сгреша!

— Да, от ранния му период.

— Но това е направо фантастично!

— Вижте, и е подписана!

— Наведи раменете напред, приятелю, за да се изпълне картината.

— Кога е правено това, старче?

— През 1913-та — каза Дриоли, без да се обръща. — През есента на 1913-та.

— Кой е научил Сотен да татуира?

— Аз го научих.

— Ами жената?

— Тя ми беше съпруга.

Собственикът на галерията си пробиваше път сред тълпата към Дриоли. Сега той беше спокоен, ужасно сериозен и се усмихваше само с устата си.

— Мосю — каза, — ще я купя.

Дриоли виждаше как натрупаната тлъстина по лицето му се тресе при всяка изречена дума.

— Казах, че ще я купя, мосю.

— Как бихте го направили? — тихо попита Дриоли.

— Ще ви дам двеста хиляди франка за нея. — Очичките на търговеца бяха малки и черни, широките му ноздри започваха да треперят.

— Не го правете! — тихо се обади някой от тълпата. — Тя струва двайсет пъти повече.

Дриоли отвори уста да заговори, но тъй като думи не излязоха, той отново я затвори. После пак я отвори и каза бавно: „Но как бих могъл да я продам?“ Вдигна ръце, след което ги остави безпомощно да увиснат край тялото му. „Как бих могъл да я продам, мосю?“ Цялата мъка на този свят се съдържаше в гласа му.

— Да! — обади се от тълпата. — Как би могъл да я продаде? Та тя е част от него!

— Слушай — каза търговецът и се приближи до него. — Аз ще ти помогна. Ще те направя богат. Заедно ще уредим нещата помежду си, да?

Дриоли го наблюдаваше с тъжни, разбиращи очи.

— Но как ще я купите, мосю? И какво ще правите с нея, след като я купите? Къде ще я държите? Къде ще я сложите тази вечер? И

къде утре?

— А, къде ще я сложа ли? Ами... — търговецът поглади носа си с дебел бял пръст. — По всичко изглежда, че ако взема картината, трябва да взема и теб. Това е неудобство. — Той замълча и отново поглади носа си. — Картината няма никаква стойност, докато ти си жив. На колко си години, приятелю?

— Шейсет и една.

— Но може би не си много здрав, да? — Търговецът свали ръка от носа си и бавно заоглежда Дриоли, като фермер, преценяващ някоя стара кранта.

— Това не ми харесва — каза Дриоли и се заизмъква. — Честна дума, мосю, това никак не ми харесва. — Той попадна право в ръцете на някакъв висок мъж, който леко го хвана за раменете. Дриоли го погледна и се извини. Мъжът му се усмихна и окуражително потупа голото рамо на стареца с ръка, облечена в жълта като канарче кожа.

— Слушай, приятелю — каза непознатият, като продължаваше да се усмихва. — Обичаш ли да плуваш и да се печеш на слънце?

Дриоли го изгледа доста стреснато.

— Обичаш ли хубава храна и червено вино от прочутия замък в Бордо? — Мъжът все още се усмихваше, разкривайки здрави бели зъби, сред които проблясваше и малко злато. Гласът му бе тих и приласкаващ, а облечената му в ръкавица ръка все още лежеше върху рамото на Дриоли. — Обичаш ли такива неща?

— Ами... да — отвърна Дриоли все още силно смутен. — Разбира се.

— А компанията на хубави жени?

— Защо не?

— И гардероб, пълен с костюми и ризи, шити специално по твоите мерки? Струва ми се, че малко дрехи няма да са ти излишни.

Дриоли гледаше този на пръв поглед толкова ласкав господин и чакаше да чуе края на предложението.

— Имал ли си някога обувка, изработена специално за собствения ти крак?

— Не.

— А би ли искал да имаш?

— Ами...

— И човек, който да те бръсне сутрин и да подстригва косата ти?

Дриоли просто стоеше и го зяпаше.

— И чаровно пълничко девойче, което да се грижи за маникюра на ръцете ти?

Някой от тълпата се изкиска.

— И звънче до леглото, с което да известяваш на прислужницата, че е време да ти донесе закуската. Би ли желал да имаш тези неща, приятелю? Харесват ли ти?

Дриоли стоеше неподвижно и го гледаше.

— Виждаш ли, аз съм собственикът на хотел „Бристол“ в Кан. В този момент те каня да дойдеш да живееш при мен в охолство и лукс до края на живота си. — Мъжът замълча, за да даде възможност на слушателя си да смели тази вълнуваща перспектива.

— Твоето единствено задължение — или да го нарека удоволствие — ще бъде да прекарваш времето си на плажа и по бански да се разхождаш сред моите гости, да се печеш на слънце, да плуваш и пиеш коктейли. Такова нещо би ли ти харесало?

Не последва отговор.

— Не разбираш ли, така всичките ми гости ще могат да се наслаждават на тази великолепна картина от Сотен. Ти ще станеш известен и хората ще казват: „Виж, ето го човекът с десет милиона франка на гърба.“ Харесва ли ти идеята ми, мосю? Звучи ли ти приятно?

Дриоли изгледа високия мъж с жълтите кожени ръкавици, като продължаваше да се чуди дали всичко не беше някаква шега.

— Доста комична идея — бавно каза той. — Но наистина ли говорите сериозно?

— Разбира се, че говоря сериозно.

— Почакайте — прекъсна ги търговецът. — Виж какво, старче. Ето отговорът на нашия проблем. Аз ще купя картината и ще уредя някой хирург да махне кожата от гърба ти, след което ти ще можеш да си отидеш и на воля да харчиш многото пари, които ще ти дам за нея.

— Без кожа на гърба си?

— Не, не за бога! Не ме разбра. Хирургът ще постави ново парче кожа на мястото на старото. Съвсем просто.

— Това възможно ли е?

— Нищо работа.

— Невъзможно! — заяви мъжът с кожените ръкавици. — Той е прекалено стар за такова голямо присаждане на кожа. Това ще го убие. Това ще те убие, приятелю.

— Ще ме убие ли?

— Естествено. Няма да го преживееш. Само ще вземат картината.

— За бога! — извика Дриоли. Той с ужас изгледа лицата на хората, които го наблюдаваха и в последвалата тишина един глас измежду тълпата тихо се обади: „Може би, ако някой предложи на този старец достатъчно пари, той като нищо ще се съгласи да се убие още тук. Кой знае?“ Няколко души се изхилиха. Търговецът смутено запристъпва по килима.

А после, ръката облечена в канарено жълтата ръкавица, отново потупа Дриоли по рамото.

— Хайде — каза мъжът и го дари с широката си бяла усмивка. — Двамата с теб ще отидем някъде добре да си хапнем и през това време ще обсъдим подробностите. Какво ще кажеш? Гладен ли си?

Дриоли го гледаше намръщено. Не му харесваше дългия, гъвкав врат на мъжа и начина, по който го протягаше към човека, с когото говореше, като змия.

— Печена патица и червено вино — продължаваше мъжът. Той произнасяше думите звучно и сочно, като непрекъснато премляскваше. — А може и по едно суфле с кестени, леко и пухкаво.

Очите на Дриоли се обърнаха към тавана, устните му се отпуснаха и навлажниха. За всички беше ясно, че на стареца буквално му потекоха лигите.

— Как предпочиташ патицата — не спираше мъжът. — Препечена, с хрупкава коричка отгоре, или...

— Идвам — бързо каза Дриоли. Той бе грабнал ризата и вече трескаво я нахлузваше през главата си. — Почакайте ме, мосю. Идвам веднага. — И само след минута вече беше изчезнал от галерията заедно с новия си покровител.

Само след няколко седмици в Буенос Айрес бе предложена на търг картина от Сотен. Беше портрет на жена, нарисуван със странна техника, силно лакиран и поставен в скъпа рамка. Това и фактът, че в Кан няма хотел „Бристол“ би могло да накара човек да се позачуди и горещо да се помоли за здравето на стареца, с надеждата, че където и

да се намира в този момент, има една чаровна, пълничка девойка, която му прави маникюра, а сутрин прислужницата му носи закуската в леглото.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.